

або якій будуть прямо підпорядковані близькі особи. Водночас відзначимо, що заборона є пасивною формою виконання обов'язку;

3) у формі припинення проявляються адміністративно-правові обмеження: якщо суб'єкт не виконує юридичний обов'язок та не дотримується заборони вчинення певних дій, до нього можливо застосувати заходи припинення, що виражаються у формі вжиття у місячний термін заходів до усунення таких обставин; переведення державного службовця за його згодою на іншу рівнозначну вакантну посаду державної служби в цьому державному органі; дати згоду на переведення до іншого державного органу; звільнення із займаної посади [2, с. 132].

#### *Література*

1. Бобровник С.В. Проблеми теорії держави і права (курс лекцій). Київ: Вид-во Київського ун-ту права, 2004. 122 с.

2. Чорна В.Г. Обмеження в адміністративному праві: дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07. Харківський нац. ун-т внутрішніх справ, Харків, 2019. 517 с.

3. Водний кодекс України: Закон України від 6 черв. 1995 р. № 213/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24. Ст. 189.

4. Положення про порядок тимчасового припинення діяльності підприємств сфери торгівлі, громадського харчування і послуг, які систематично реалізують недоброякісні товари, порушують правила торгівлі та надання послуг, умови зберігання і транспортування товарів: затв. Постановою Верховної Ради України від 25 січ. 1995 р. № 26/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 5. Ст. 34.

УДК 342.9(043.2)

**Зінченко С.О.**, здобувач вищої освіти  
третього (освітньо-наукового) рівня,  
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

### **ПОНЯТТЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ**

Правовий статус – ключова основоположна категорія права, що обумовлює її науково-практичний інтерес. Усі суб'єкти адміністративного права, які вступають до адміністративно-правових відносин, володіють адміністративно-правовим статусом. Адміністративно-правовий статус є вихідною юридичною категорією, яка за загальним правилом визначає місце того чи іншого суб'єкта у системі адміністративних відносин. Теоретичне дослідження сутності адміністративно-правового статусу

органів Національної поліції України покликане розробити уніфіковане розуміння цього поняття і в майбутньому сприяти вдосконаленню нормативно-правового закріплення становища таких органів.

Терміни «статус» та «правовий статус» вживаються щодо фізичних осіб, а також по відношенню до юридичних осіб (органи державної влади та місцевого самоврядування, об'єднання громадян, підприємства, установи організації). Поняття «правовий статус» має загальний характер, що відображає загальні характеристики суб'єкта права (фізичної чи юридичної особи) щодо інших індивідів або органів держави у певній системі. Натомість, більш точний зміст статусу формують норми відповідних галузей права, тож виділяють відповідно конституційно-правовий, адміністративно-правовий, цивільно-правовий, кримінально-правовий та інші статуси. Тобто поняття «адміністративно-правовий статус» буде одним з видів загального поняття «правовий статус», і, в свою чергу, він також може бути конкретизований в залежності від виду суб'єктів зазначених адміністративно-правових відносин: фізичні або юридичні особи. Крім того, слід враховувати те, що у юридичних осіб є власна система, що дозволяє виділити органи державної влади та їх особливий вид – правоохоронні органи [1, с. 32].

На думку Безеги В.В., під адміністративно-правовим статусом Національної поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони слід розуміти врегульоване адміністративно-правовими нормами юридичне становище Національної поліції в системі органів забезпечення національної безпеки, яке визначається її соціальним призначенням, межами та основними векторами діяльності, а також відповідними повноваженнями, якими вона користується в процесі охорони правопорядку, забезпечення прав та свобод громадян і безпеки в суспільстві [1, с. 126].

У свою чергу А.Г. Нікуліна, досліджуючи адміністративно-правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України, трактує його як комплексну категорію з чіткою структурою, яка регулює взаємовідносини органів досудового розслідування Національної поліції України між собою та іншими суб'єктами правоохоронної системи, встановлюючи місце кожного з них, принципи та характер взаємодії між ними шляхом законодавчого визначення й регулювання сукупності кореспондуючих прав та обов'язків, компетенції і юридичної відповідальності, гарантій їх реалізації [2, с. 190].

Д.К. Катрич під адміністративно-правовим статусом Національної поліції пропонує розуміти сукупність визначених нормативно-правовими актами України цілей, завдань, структурно-організаційних і компетенційних елементів, спрямованих на забезпечення прав і свобод людини, інтересів суспільства й держави, протидії злочинності,

підтримання публічної безпеки та порядку, а також надання в межах, визначених законом, послуг особам [3, с. 34].

До ознак адміністративно-правового статусу Національної поліції, які розкривають його значення, відносять наступні:

– визначає місце в системі правоохоронних органів, визначених Конституцією України, або конкретній підсистемі;

– фіксує призначення в системі виконання державних функцій шляхом встановлення мети, завдань і функцій;

– закріплює організаційну структуру і ресурси (або порядок їх формування) шляхом встановлення порядку фінансування, розподілу матеріальних засобів, необхідних для реалізації його завдань і функцій, шляхом регламентації порядку організації роботи;

– визначає компетенцію, коло прав і обов'язків, необхідних для реалізації мети, завдань і функцій [4, с. 80].

Отже, Національна поліція України є суб'єктом адміністративного права та є учасником особливих адміністративно-правових відносин – правоохоронних. Адміністративно-правовий статус органів Національної поліції України – це правове становище таких органів у системі державного управління, яке визначається адміністративно-правовими нормами, що закріплюють мету створення, завдання, предмет діяльності, функції, повноваження, відповідальність, структурну організацію, ресурсне забезпечення органів Національної поліції України.

#### *Література*

1. Безпалова О.І., Горбач Д.О. Поняття та структура адміністративно-правового статусу Національної гвардії України. *Форум права*. 2017. № 5. С. 31-38.

2. Безега В.В. Характеристика адміністративно-правового статусу національної поліції як суб'єкта сектору безпеки і оборони. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 3 (289). С. 121-127.

3. Нікуліна А.Г. Адміністративно-правовий статус органів досудового розслідування Національної поліції України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Суми: СумДУ, 2017. 241 с.

4. Катрич Д.К. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України: поняття і зміст. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2016. Вип. 36(2). С. 31-35.

5. Сердюк А.М. Поняття та елементи адміністративно-правового статусу патрульної поліції України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. 2016. Випуск 1. Том 3. С. 76-81.